

**QUADERN D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA I
BATXILLERAT**

OBJECTIUS GENERALS.

1. Valorar les obres d'art i les composicions creatives i imaginatives que formen part del nostre patrimoni cultural que cal respectar i conservar.
- 2 Observar formes i imatges o conjunts plàstics i abstrure'n elements del llenguatge visual (materials, suport, tècniques colors...).
- 3 Interessar-se per l'experimentació sobre materials, instruments i tècniques, a fi de facilitar la pròpia expressivitat plàstica.
- 4 Desenvolupar una actitud crítica davant unes composicions visuals que expressen de forma imaginativa i creativa fets de la realitat.
- 5 Participar de manera activa i responsable en projectes i empreses que es duguin a terme individualment o en grup.
- 6 Expressar-se amb originalitat, imaginació i fantasia amb imatges fixes o mòbils que expressin fets o vivències de la seva realitat.
- 7 Identificar de manera pràctica els diversos vehicles de l'Art i les seves particulars tipologies i alguns dels diversos gèneres.
- 8 Aplicar a diverses obres artístiques un sistema de comentari i lectura d'acord amb uns passos explicitats prèviament.
- 9 Identificar i comentar alguns quadres dels pintors catalans més significatius de l'abstracció .
- 10 Analitzar l'evolució de l'obra de Josep Guinovart, comentant les creacions que marquen una fita important en la seva producció.

CONTINGUTS DE SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

CONTINGUTS DEL 1r. i 2n. CICLES D'ESO

CONCEPTES :

1. Evolució històrica de l'urbanisme a Agramunt.
2. Les eines tradicionals del camp i la seva funció antropològica.
3. Elements d'anàlisi artística: ubicació, característiques tècniques, temàtica...
4. Els colors de l'Espai: tipologia i significat.

PROCEDIMENTS :

1. Localitzar en un mapa o plànol diferents elements i llocs.
2. Treballar mapes i plànols d'àmbit comarcal i local.
3. Visitar un museu (l'Espai Guinovart).
4. Identificar i situar-se en els diversos indrets de l'Espai.
5. Analitzar obres d'art.
6. Realitzar fitxes tècniques de diversos quadres.
7. Iniciar-se en la creació i composició artística.

ACTITUDS :

1. Valorar el patrimoni artístic i cultural de la comarca i de la vila.
2. Apreciar els valors de l'obra d'art com a creació artística.
3. Reconèixer la dificultat i el mèrit del treball creatiu de l'artista.

CONTINGUTS DEL BATXILLERAT

CONCEPTES :

1. Evolució històrica de l'urbanisme a Agramunt.
2. Agramunt. Geografia i història referencial : La Guerra Civil (1936-1939).
3. Elements d'anàlisi artística: ubicació, característiques tècniques, temàtica ...
4. Els colors de l'Espai: tipologia i significat.
5. Josep Guinovart. Estudi biogràfic i evolució artística.
6. L'art contemporani. Evolució històrica.

PROCEDIMENTS :

1. Visitar un museu (l'Espai Guinovart).
2. Relacionar diferents elements artístics de l'Espai amb indrets de la vila i l'entorn.
3. Identificar elements destacats de l'estructura d'una instal·lació.
4. Identificar i situar-se en els diversos indrets de l'Espai.
5. Analitzar obres d'art.
6. Realitzar fitxes tècniques de diversos quadres.
7. Fer composicions i creacions artístiques.
8. Relacionar l'obra de Guinovart amb la d'altres artistes.

ACTITUDS :

1. Valorar el patrimoni artístic i cultural de la comarca i de la vila.
2. Apreciar els valors de l'obra d'art com a creació artística.
3. Reconèixer la dificultat i el mèrit del treball creatiu de l'artista.
4. Reconèixer el grafit com a part integrant de la realitat sociocultural moderna.
5. Valorar l'art contemporani com a representació i expressió de la societat actual.

ESPAI GUINOVART

QUADERN DE SECUNDÀRIA

LA COMARCA

Activitat 1. En el mapa de la comarca de l'Urgell has de realitzar les següents activitats:

- Localitza Agramunt, Tàrrega, Bellpuig, Verdú, Vallbona de les Monges i Guimerà.
- Assenyala en el mapa les carreteres per les quals has arribat a Agramunt:
Llegenda: vermell = autovia/autopista.
groc = carretera nacional.
verd = carretera comarcal.
marró = carretera local.
- Per què són coneguts Verdú, Guimerà i Vallbona de les Monges?

.....
.....
.....

LA VILA

Activitat 2. Aquí tens un plànol d'Agramunt:

- Assenyala de color vermell el trajecte que has fet des que has deixat l'autocar fins que has arribat a l'Espai Guinovart.
- Anota el nom dels carrers i de les places que has recorregut.
- Pinta el riu Sió del color que correspon. De quin riu és afluent?
- Què representa cada número del plànol?

.....
.....

EL CENTRE HISTÒRIC

Activitat 3. El plànol d'Agramunt corresponent al centre històric.

- Què hi destaqués com a més important?
- Quins noms de carrers fan referència a l'Edat Mitjana?

.....
.....
.....

Activitat 4. Sobre el plànol de la plaça on és situat l'Espai Guinovart:

- Localitza el carrer per on has vingut.
- Nom d'altres carrers que et duguin a la plaça.
- Treballa sobre el plànol de la plaça.
Situa els elements que hi ha.
A què fan referència alguns d'aquests elements.
Orientà-la.

ESPAI GUINOVART

Activitat 5. Aquí tens el plànol de l'Espai Guinovart:

- a) Situa la porta d'entrada
- b) El mural de *Les quatre estacions*.
- c) *La cabana*
- d) *L'era*
- e) Tres quadres a la paret sud
- f) Tres a la paret nord

Activitat 6. Situa't ara vora *L'era*.

- a) Quins objectes pengen del sostre a *L'era*?

.....
.....

- b) Què hi ha al terra?

.....
.....

- c) Quins d'aquests objectes fan referència al batre?

.....
I a la sega?

.....

Activitat 7. Observa *La cabana*.

- a) De quin material sembla que està feta?

.....

- b) Describe el que hi veus a l'exterior.

.....

- c) Quin o quins elements del paisatge d'Agramunt hi ha?

.....

- d) Busca alguns elements que fan referència a alguns fets històrics d'Agramunt.

- Entra a *La cabana* i observa. Concentra't un moment i escriu quina mena de sensació et produeix.

.....

.....

.....

- Fes una breu interpretació del que pot representar aquest element a l'ànim de l'autor.

.....

.....

Fes ara una observació més objectiva i digues:

- a) A les parets interiors de *La cabana*, què hi ha? .....

.....

- b) Què representa? .....

- c) En general, quins colors hi predominen? .....

- d) Quin significat creus que poden tenir? .....

.....

- e) Quin lloc de l'Espai ocupa *La cabana*? .....

- f) El fet d'ocupar aquest lloc et sembla que és premeditat o és casualitat? Per què?

.....

.....

- g) Hi trobes alguna relació entre *L'era* i *La cabana*? Explica per què. ....

.....

.....

ESTUDI D'UN QUADRE

Activitat 8. Localitza tres quadres de l'Espai i omple les corresponents fitxes: (*fes-ho en un full a part*)

Quadre nº 1

Títol.....
Tècnica.....
Dimensions.....
Naturalesa del suport.....

Anàlisi del quadre

Descripció general del quadre

Temàtica.

Religiós Paisatge Simbòlic Eròtic Retrat

Composició

Representació esquemàtica (elaborar un croquis)

Colors (càlids, freds.....)

Il·luminació

Proporcions.

Perspectiva.

De tot l'Espai localitza ara els següents quadres. Escribeu el títol i l'any.

	Títol	Any
El més antic	.....	.....
El més recent	.....	.....
El més gran	.....	.....
Un altre qualsevol	.....	.....

Compara el més antic amb el més recent. Fes una breu descripció comparativa (elements, colors, ...)

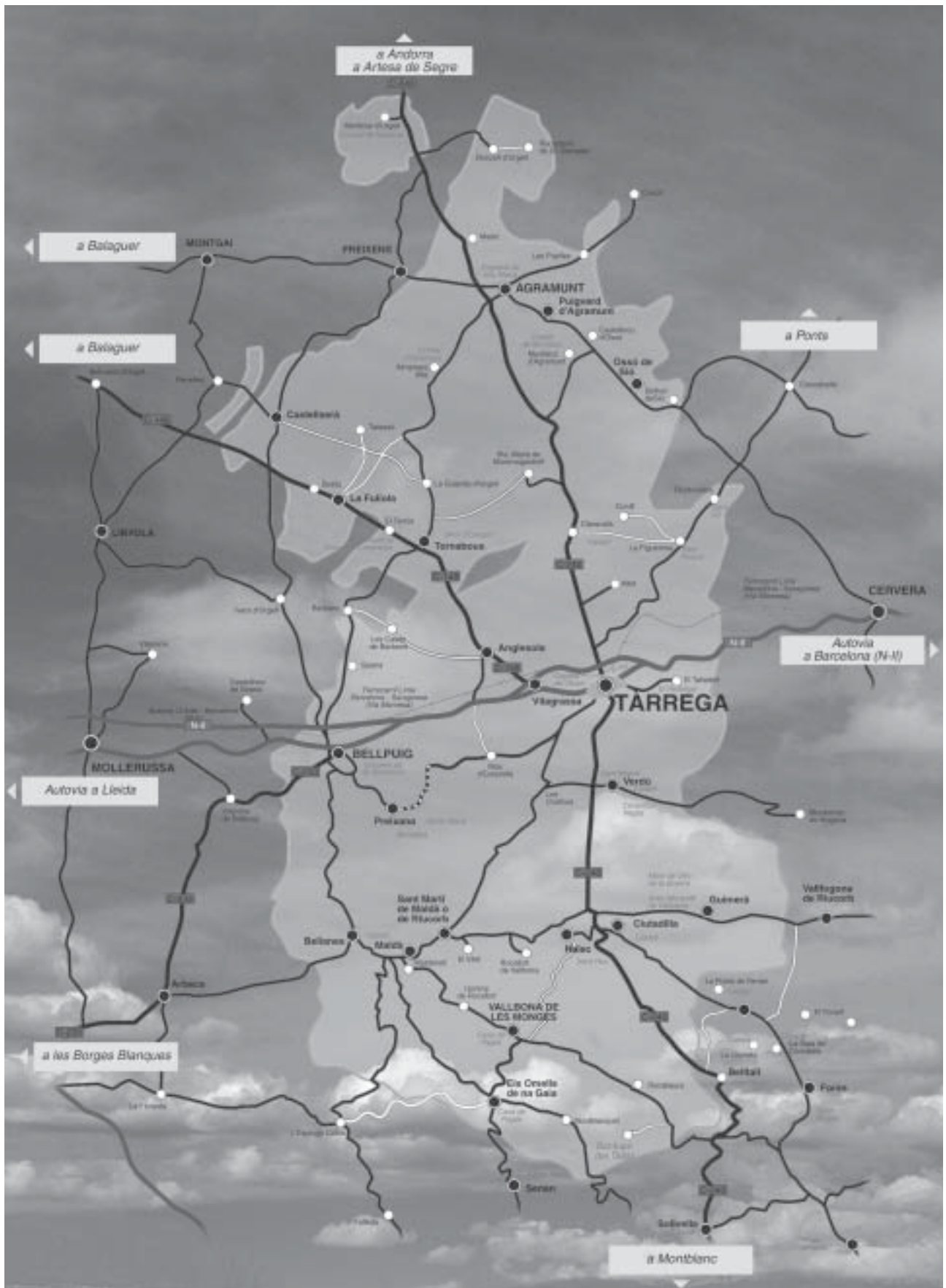
.....
.....
.....
.....

Activitat 9. Observa el quadre *Les quatre estacions*. D'acord amb el guió d'estudi d'un quadre fes-ne una descripció.

.....
.....
.....
.....

Realitza ara tu, per lliure, una composició amb aquest mateix títol. Fes també una interpretació de la teva obra.

PLÀNOL DE LA COMARCA

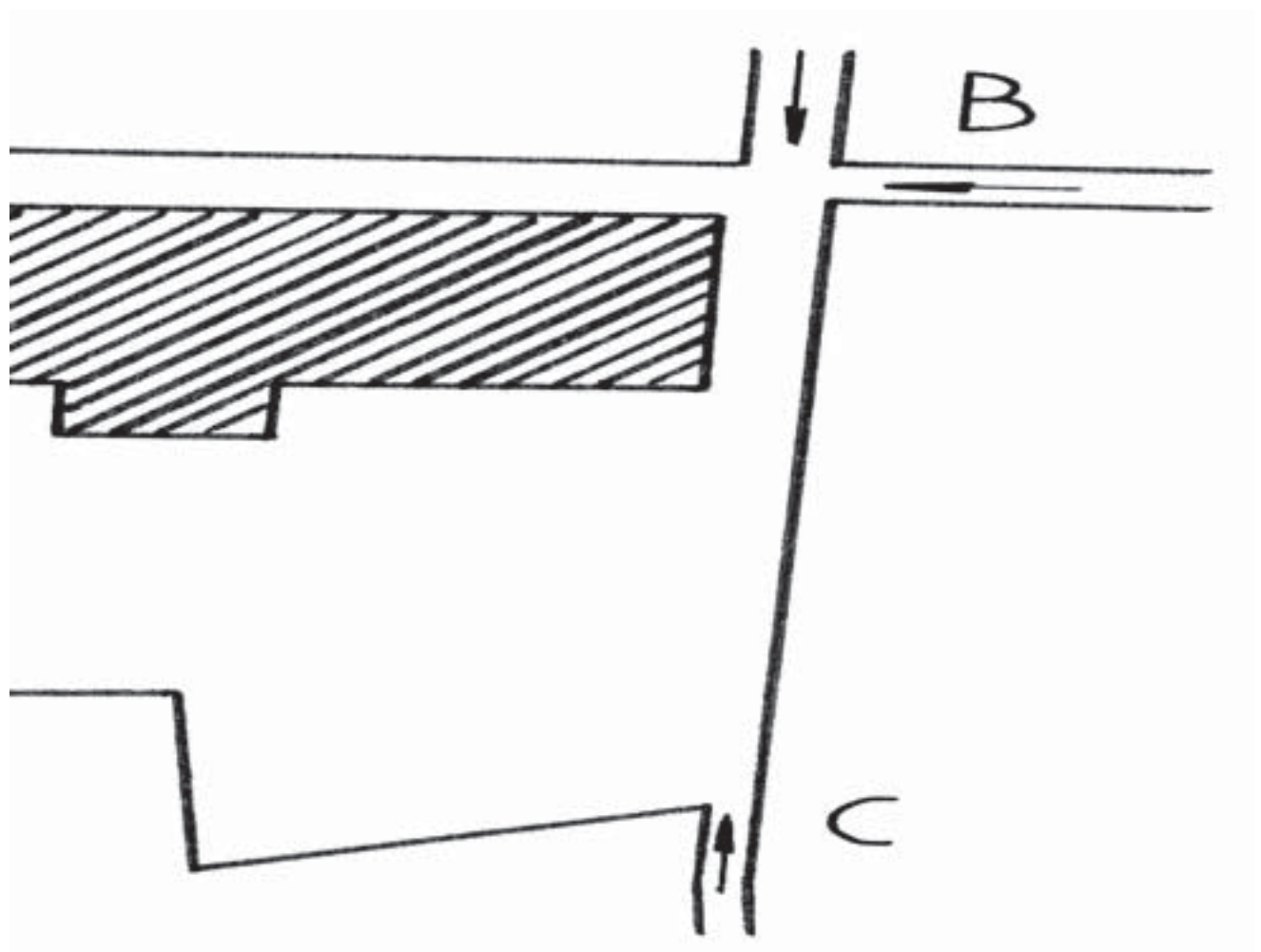

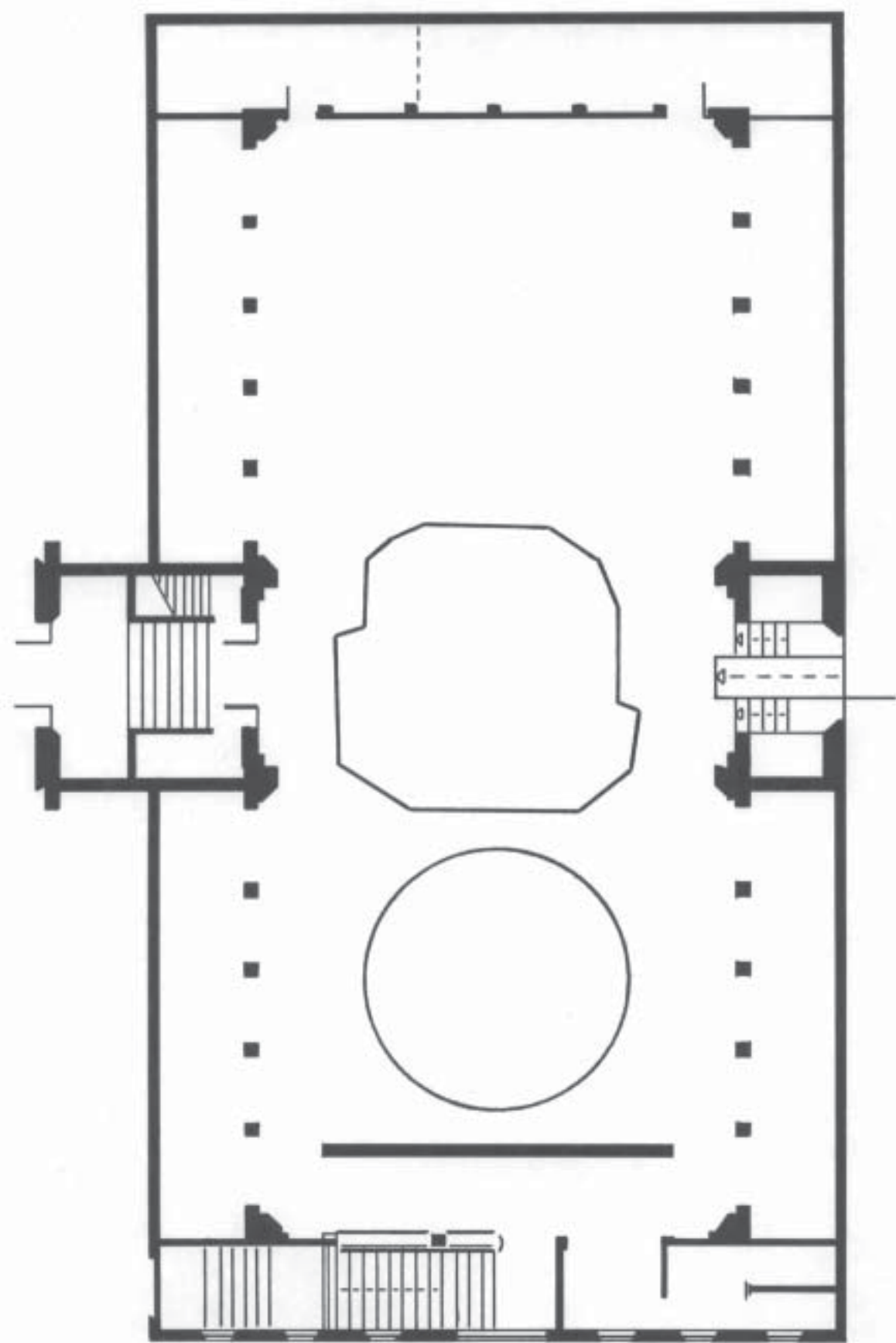
CROQUIS DE LA PLAÇA

PLÀNOL DE L'ESPAI

Proposta didàctica:

La Creativitat, l'Art Abstracte,
l'Espai Guinovart i l'Activitat Física.

Objectius de l'activitat:

- Mostrar desinhibició en el moment de realitzar moviments expressius davant la resta de companys i companyes.
- Crear coreografies inventant moviments o utilitzant els apresos procurant una organització espacial estètica.
- Sensibilitzar-se per les diferents manifestacions rítmiques i expressives existents en el context social actual.
- Expressar sensacions, situacions i moviments mitjançant el moviment.
- Descobrir i valorar les pròpies possibilitats d'expressió mitjançant moviments, gestos, expressions facials, etc.
- Experimentar els trets que caracteritzen els moviments Abstracte, l'Expressionisme, i l'Informalisme.
- Realitzar una escenificació coherent dins el context d'una tendència artística determinada.

Per tal de trobar un nexa de relació entre els anteriors conceptes es requereix del treball interdisciplinari, o treball conjunt entre diferents matèries, en aquest cas s'hi poden involucrar l'Educació Física, l'àrea de Visual i Plàstica i l'àrea de Música.

- Educació Física: treball de la comunicació corporal i el ritme expressiu.
- Plàstica: construcció de decorats coherents amb un corrent artístic.
- Música: treball sobre les bases rítmiques.

El nivell proposat és el segon **cicle d'ESO**, tercer o quart, dins del bloc dels continguts d'**Expressió Corporal**.

L'enregistrament amb vídeo del procés i resultat final pot incrementar la motivació de l'alumnat.

Preferiblement, s'iniciaria l'oferta de l'activitat dins d'un **crèdit variable** en el qual la motivació de l'alumnat fos positiva vers les manifestacions físiques i esportives relacionades amb el ritme. De tota manera la imposició d'aquesta mateixa activitat en crèdit comú no ens portarà més dificultats de les habituals.

La creativitat dels nens és deguda a la gran **protecció** que tenen i que els eximeix de qualsevol responsabilitat relacionada amb el procés o resultat de la seva obra. A nivell de segon cicle de l'ESO, l'alumnat ja no disposa de fluïdesa creativa, els seus moviments estan emparats pels estereotips i

rebutja el risc d'expressar, amb paraules, dibuixos o moviments, qualsevol sentiment personal. Al mateix temps, comença a tenir esperit crític vers el seu entorn i comprèn i respecta les estructures grupals.

Les activitats s'han de dur a terme al **gimnàs** i caldrà tenir **suport musical** (radiocasset). Es visitarà l'**Espai Guinovart** no tant per estudiar la seva tècnica pictòrica, com per copsar el seu esperit en el moment d'evocar temps passats partint de la realitat i nuesa dels materials, i aconseguint **suggerir sensacions i emocions**.

L'estructura de les sessions ha de tenir tres parts ben diferenciades: a l'inici es contextualitzarà la classe indicant objectius a curt termini, al temps que es realitzin exercicis de preparació física i mental que ens facin prendre consciència de l'actitud postural:

- Mobilització de totes les parts del cos amb moviments analítics
- Mobilització de la columna vertebral, amb moviments genèrics de flexió endavant i enrere, estirant i encorbant la columna vertebral.
- Desplaçaments diversos: caminar, córrer, córrer de costat, d'esquena, salts, girs, etc.

La part central de la sessió la componen la resta d'activitats. Per a cada sessió intentarem que existeixi una activitat diferenciada o un objectiu a curt termini. No es pot oblidar que la motivació i la participació de tot el grup és un factor ineludible en les classes d'expressió corporal, per tant, podem preveure quines activitats tindran més acceptació per motius diversos: per la manera de presentar-les, per la dinàmica d'interacció del grup, i donaran una major creativitat per part dels alumnes. Aquests moments d'espontaneïtat creativa s'hauran d'aprofitar, i repetir una activitat en diferents sessions sense dubtar-ho.

Dins d'aquesta secció alternarem les activitats guiades pel professor/a amb les proposades per l'alumnat, intentant que el protagonisme vagi passant cap als nois i noies al temps que es va evolucionant de l'exercici preestablert cap a l'actuació espontània

Dins la part **final** es realitzarà una posada en comú expressant les experiències viscudes en l'activitat i es faran les aportacions i suggeriments que es considerin oportuns.

Abans d'iniciar aquesta activitat cal haver treballat alguns **aspectes previs** com:

- Desinhibició del moviment corporal.
  - Representació de personatges.
  - Representacions d'escenes còmiques sense paraules.
- Coordinació de moviments corporals globals i segmentaris amb ritmes diferents.
- Coreografies lliures.
- Aeròbic
  - treball ritme
  - treball segmentació corporal
  - millora de la coordinació de moviments

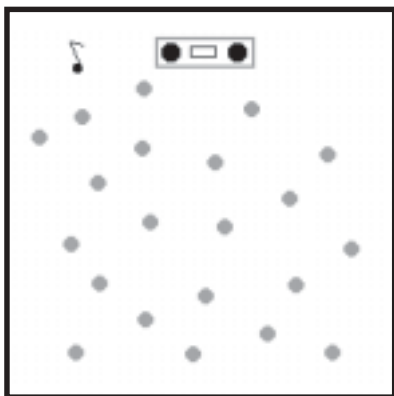
Activitat 1: «Dansa Africana»

Treball comú establint grups de 6 o 7 alumnes.

S'ha d'executar una coreografia basada en un ritme africà. Cada grup ha de buscar diferents gestos dins el tema sense descuidar-se una entrada o salutació, la seqüència, la formació espacial del conjunt i la sortida.

Distribució espacial: l'alumnat pot estar repartit lliurement per l'espai o bé en cercle. La primera possibilitat afavoreix la creativitat i participació voluntària mentre que la segona opció facilita el control per part del professor/a.

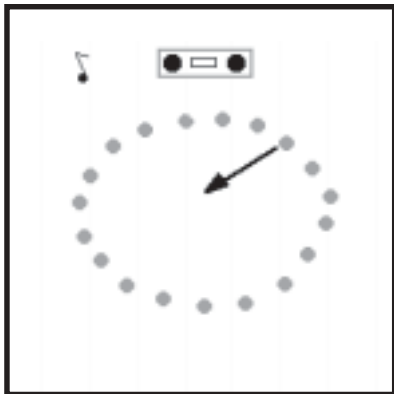
Moments de l'escenificació:

Distribució espacial en dispersió:

Cada alumne/a se situa al lloc que més li plau i això li permet d'adoptar més o menys protagonisme en l'activitat.

El professor/a va variant la seva posició, entrant en contacte amb tot el grup i motivant les actituds participatives.

Distribució espacial en cercle:

Permet la visió recíproca de tot l'alumnat i el control per part del professor/a. Afavoreix el concepte de grup i el seguiment del ritme.

L'alumnat pot suggerir variants de cada moviment adoptant una posició més centrada. Intentarem que aquestes aportacions siguin voluntàries reforçant els moments creatius.

Moments de l'escenificació:

salutació inicial
recol.lectar fruits
caçar
vendre i cobrar
adéus
retorn a casa (maraques)
conte de la lletera
espantar els mals esperits
salutació final

Cada pas es repeteix de 4 a 8 cops i entremig de tots ells s'hi intercala el «pas del sembrador».

Activitat 2: «Dansa del blat»

Treball comú, sense establir grups, amb una música predeterminada, (p.e. «El ball de la Petra» de Santi Arisa).

Els alumnes i les alumnes es distribueixen en cercle, prèviament s'ha parlat dels moments més significatius o representatius del **procés de conreu del blat** i al ritme de la música es **van representant** els diferents instants.

Al començament buscarem el màxim de repertori expressiu, deixant que cada alumne proposi una variació de la mateixa activitat. Utilitzarem el treball en cercle.

Els moviments han de ser repetitius, el gest ha de tenir una periodicitat dins la música, i ha d'identificar clarament l'activitat que expressa:

llaurar la terra
semparar
pluja
creixement de les tiges
segar
batre . . .

Enmig de cada activitat hi ha d'haver un moviment que es repeteixi cada cop, «**pas d'enllaç**», una opció seria «**els precés del pagès**» demanant fertilitat a la terra i bondat al clima. Aquest gest ha de servir d'enllaç entre tots els altres, representant-se de forma més breu.

La dansa del blat, després d'haver estar realitzada de forma col·lectiva, tot el grup conjuntament, passa al treball en grups més reduïts, els quals hauran de determinar l'estructuració espacial dels moviments individuals dins un cercle (relació amb *L'era*), podent realitzar qualsevol canvi en la gestualitat.

Igualment, es realitzarà un «**Tòtem**», utilitzant capses de cartró pintades com a únic decorat. En aquest sentit, les experiències de Dalí i sobretot Picasso en el món del Teatre poden motivar l'alumnat cap a l'abstracció de formes, mentre que la visita a l'Espai Guinovart els introduirà a l'informalisme.

Exemples en alguns moviments:

«Pas del sembrador»

El cos recte, amb actitud de joia. El braç esquerre subjecta el cistell amb les llavors al costat de la cintura, mentre amb la mà dreta les escampa a un i altre costat, creuant el braç per davant del cos.

El moviment es realitza amb gran amplitud.

«Segar el blat»:

Cames semiflexionades, amb el cos tirat cap endavant. El braç esquerre subjecta les tiges ja tallades, mentre que amb el braç dret simula el gest de segar amb una falç.

S'alterna un cop cap a cada costat, al temps que camina endavant i enrere.

«Pas del Batre»:

Tot el cos s'avança amb dos passos endavant, al temps que, vigorosament, els braços s'enlairen aixecant una força imaginària.

Cal tenir la sensació del sol i el vent al cos, seguint amb la mirada la separació del gra de la palla.

«Retorn a casa»:

Petits salts alternats amb flexions del cos cap endavant, simulant alegria.

Els braços estan aixecats, i agiten unes maraques imaginàries. Les cames exageren l'aixecament dels talons cap enrere.

Activitat 3: « Dansa de l'estudiant »

Treball lliure:

L'alumnat distribueix els grups, tria la música o base rítmica (es pot suggerir que la «componguin» ells mateixos, motivant-los amb vídeos de les primeres obres de la Fura dels Baus) a partir del seu propi món construeix una coreografia amb l'escenificació corresponent.

ESPAI GUINOVART. QUADERN DE BAXILLERAT

INTRODUCCIÓ

L'assignatura d'Història de l'Art del Batxillerat (LOGSE) proposa uns determinats objectius terminals. Amb la realització de les fitxes d'aquest treball considerem que l'alumne els pot assolir:

Fitxa núm. 1 LA CABANA

Objectiu terminal núm. 2: identificar de manera pràctica els diversos vehicles de l'Art, les seves particulars tipologies i alguns dels diversos gèneres.

Objectiu terminal núm. 5: aplicar a diverses obres artístiques un sistema de comentari i lectura d'acord amb uns passos explicats prèviament.

Fitxa núm. 2 LA CABANA (continuació)

Objectiu terminal núm. 16: identificar, tot comentant-los, alguns quadres (obra) dels pintors catalans més significatius del segle XX.

Fitxa núm. 3 LES QUATRE ESTACIONS

Objectiu terminal núm. 5: aplicar a diverses obres artístiques un sistema de comentari i lectura d'acord amb uns passos explicats prèviament.

Objectiu terminal núm. 21: analitzar alguna obra que marqui una fita important en la trajectòria de Josep Guinovart, comentant-la segons els esquemes establerts.

Fitxa núm. 4 L'ERA

Objectiu terminal núm. 25: constatar la diversitat de propostes estètiques del segle XX que condicionen l'art en l'actualitat.

Fitxa núm. 5 GUINOVART I TÀPIES

Objectiu terminal núm. 21: analitzar alguna obra que marqui una fita important en la trajectòria de Josep Guinovart, comentant-la segons els esquemes establerts.

Objectiu terminal núm. 25: constatar la diversitat de propostes estètiques del segle XX que condicionen l'art en l'actualitat.

FITXA NÚM. 1

LA CABANA :

Què és en art contemporani una instal·lació ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Per què creus que apareix una esquematització de la portada de l'església de Santa Maria d'Agramunt a l'exterior de la instal·lació ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Què poden simbolitzar els «grafits» de l'exterior d'aquesta instal·lació ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Per què creus que el punt central de *La cabana* és una alzinera ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Què simbolitza el sostre de *La cabana* ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

